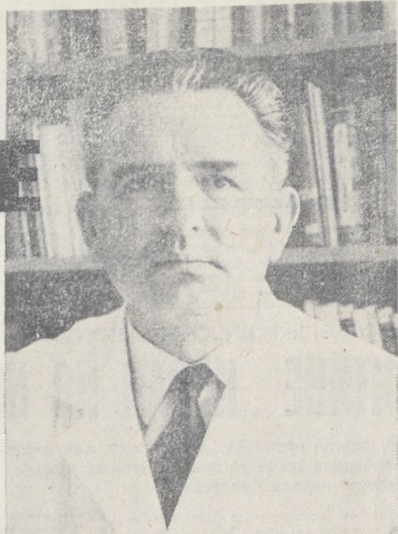


КУЛТУРНА ХРОНИКА

Пресшројабане Новосадској универзитет

ЗА НОВЕ
СТУДЕНТЕ
— НОВИ
СИСТЕМ
НАУКЕ

НАУКА НЕОДВОЈИВА ОД ПРИВРЕДЕ: ректор Универзитета у Новом Саду др Славко Боројевић

Интерисање института и факултета на Универзитету у Новом Саду приоритетни је задатак, сматра ректор др Славко Боројевић

Професор др Славко Боројевић недавно је ступио на дужност новог ректора Универзитета у Новом Саду. То је био повод да овом познатом научнику и друштвено-политичком раднику постави неколико питања у вези са најважнијим пословима који предстоје. Питања су се односила на реформу, самоуправно организовање Универзитета, научне кадрове, интеграцију института и факултета, побољшање успеха студената, изградњу нових објеката и друго.

Товорени о најважнијим пословима који су пред њим и његовим сарадницима, др Славко Боројевић је рекао:

Приоритетни задаци

— Непосредно после недавне годишње скупштине Универзитета, састао се наш стручни колегијум и разматрао задатке које је смо зацртали. Међу приоритетним, најважнијим, свакако је интеграција института и факултета. Реч је о стварању научних институција као основних организација удруженог рада, које ће бити спобне да изводе наставу, да образују и васпитавају, а такође развијају и на учин рад, и организују примену научних резултата у производњи. Формираће се институције за поједине специјалности, водећи рачуна да одговарају профилу стручњака на факултетима, обухватајући значајне целине што се тиче научних истраживања. У том смислу иде се на интеграцију историских института. Тако ће се, између осталог, интегрисати Одсек за ратарство Пољопривредног факултета са Институтом за ратарство, Одсек за сточарство са Институтом за сточарство, Институт за преработку млучних са Технолошким факултетом. Факултети који до сада нису имали институте формираће их као основне организације удруженог рада. Основне јединице делатности биће институти. Сродни институти се удружују у једну организацију — факултет, а факултети у универзитет. И факултети и универзитет обављаће оне функције које им пренесу организације удруженог рада, тј. институти. Универзитет неће имати својих института. Виши универзитетски заводи постају институти Природно-математичког факултета, с тим што посебним самоуправним споразумом морају регулисати своје обавезе према оним факултетима где се изводи настава из фундаменталних дисциплина (математика, физика и сл.).

Реформисање наставе

Према речима др Боројевића, на Универзитету ће постојати катедре или центри само за оне

делатности које се односе на све факултете — марксизам, основи народне одбране и слично. Статус института се добија само ако је у питању бављење науком, извођење наставе и примена науке, и ако установа има најмање осам доктора наука.

Посао око интеграције треба да се обави до краја године.

— Друга исто тако важна ствар, наставио је др Славко Боројевић, је реформисање наставе у смислу извођења, ефикасности студирања, профила стручњака. Познато је да ће на ма на Универзитет долазити други профили вршених средњошколца у односу на раније године. Гимназија је раније давала ђаци са више општег знања, техничке и друге школе више специјализоване. То ће захтевати и промене код нас, јер смо ми на прве две године студирања имали више општег студијског знања. Нови квалитет вршених средњошколца обавезује нас да видимо у ком смислу ће ићи промене на факултетима и Универзитету. Иначе, стално се чине напори за побољшање наставе. Реформа захтева далеко веће ангажовање студената у току студија. Имамо и тешкоћа, јер на сваком факултету све је више студената, а простора све мање. Индивидуални рад са студентима биће интензивнији када се побољшају услови студирања.

Разумевање и помоћ заједнице

Др Славко Боројевић посебно је истакао да целокупан програм реформе прати развој инвестиција. Извршно веће Скупштине САП Војводине показује велико интересовање за развој Универзитета. Поред редовног финансирања, дата су и посебна средства за изградњу и кадрове. А циљ свеукупних напора је да наука помогне привреди.

Када је реч о стандарду, ректор др Боројевић је истакао да се улажу напори како би идуче године почела изградња друштвеног дома студената и наставника. Он ће бити у склопу студентских домова на Лиману. Пројекат је већ одобрен, а завршетак радова планира се за 1977. годину. У дому би се од-

вијао друштвени живот. Поред великог ресторана, у њему ће се налазити сале за предавања, за филмове и просторије за друштвене активности.

Милено Грчић

ЛИКОВНИ ЖИВОТ

ИМА ЛИ „ВОЈВОЂАНСКОГ СЛИКАРСТВА“

Уз изложбу „После тридесет година“ отворене у Салону Народних музеја у Зрењанину

Намера Савремене галерије Уметничке колоније Ечка и Народних музеја Зрењанин да изложбом После тридесет година изврше реконструкцију прве поратне изложбе у Војводини, која је под називом Изложба живих војвођанских ликовних уметника одржана у Зрењанину (тада Петровграду) у јесен 1945, представља значајан подухват у изношењу одређених историјско-уметничких података.

Жељу организатора да покажу „континуитет ликовне мисли“ у Војводини изложба у мило томе превазилази. Она, заправо, поставља сасвим одређена питања; пре свега, колико су излагачи заиста „војвођански“ сликари, односно, о њиховој првој улози у формирању ликовног живота на овом подручју, као и о адекватности термина „војвођанско сликарство“?

Поновљени стари недостаци

Изложба је конципирана и реализована на начин искључиво визуелног дејства, поставке, која евентуално може да минира и извесне закључке. Пошто је реч о студијско-ауторској изложби, онда би свакако сврхисходнији био метод доследног студијско-научног приступа и укључивања већег броја сарадника. То баш и захтева значајне мере како што је тридесетогодишњи развој сликарства у Војводини. У том случају нормално је очекивати и адекватан каталог са студијским текстом који би оправдао и само постојање данашње изложбе. Међутим, постојећи каталог Јована Поповића, Ђерђа Сабца и Богдана Чиплића, зајемички текст о развоју сликарства у Зрењанину од 18. века до данас (Н. Ђорђа Јовића (који је аутор изложбе) и уреднички каталог) и стандардни нотирања каталожних података, носе само вредност пратеће публикације. Прва поратна изложба имала је низ недостатака (већину излагача званили су сликари који су до Војводину везани углавном рођењем, затим, занемарен је један број младих аутора, као и неколико сликара мађарске националности), које она, данаш-

ња, не исправља, већ их у потпуности понавља. Чини се да реконструкција неке изложбе није само обављање једне прошле манифестације, него једног специфичног времена уметности.

Истовремено, указивање на „континуитет ликовног живота“ у Војводини, и то само делима сликара са прве изложбе, ствара извесне заблуде. Заправо, најмаркантнија имена на изложби Зора Петровић, Иван Радовић, Иван Табаковић) припадају знатно више кругу сликара „београдске школе“, а своје деловање у Војводини повезују са по временем радом у Уметничким колонијама. С друге стране, број уметника директно везаних за развој сликарства у Војводини је еразмерно мали (Милан Коњић, Миливој Николајевић, Милан Керац, Стојан Трумић). Они ће током митавог каснијег периода задржати, како је то приметно још Јован Поповић, оно љубоморно тражење и чување „свога стила“. Ови сликари не успевају, и поред несумњивих индивидуалних вредности, да непосредноје утичу, преко групање младих уметника, на формирање јединственост „војвођанског“ стила.

Мотив не одређује вредност

Чини се да је током тридесет година поратног сликарства у Војводини традиција београдске ликовне клице има неоспоран примарни утицај. Дојавило се још и то да мотиви чврсте везаности једне генерације сликара за интерпретацију војвођанског предела није битан аргумент (и поред неоспорне жеље многих уметника) за утпоре бу појма „војвођанског сликарства“.

На иницијативу Савеза бораца, Уметничка колонија у Бечеју расписала је конкурс за идеју новог решења спомен-зида где је извршено стрељање. Тежиња Савеза бораца и Уметничке колоније била је да се конзервацијом зида и његовом уметничком обрадом данашњем посетиоцу ова места пружи симболична представа о стрељању младих скојеваца и сачува успомена на Милана Гаврића, Живка Гагића, Стевана Којића, Јабуда Пејовића, Тодора Цвејанова, Момчила Шарановића, Иштвана Раћа, Фриђеша Ховеа, Јаноша Реџоа и друге родољубе који су дали своје животе за слободу.

Замисао је наишла на велики одзив војвођанских вајара. Иако су награде биле готово симболичне, на конкурс су се појавили вајари Слободан Боулић, Јулијана Киш, Андреја Васиљевић и Ратко Ђиђић из Новог Сада, Ференц Калмар из Суботине, Иштван Часни из Бечеја и још неки. Сви су они, надахнути херојским држањем чланова Партије и СКОЈ-а, дали уметничке прилоге у којима доминира идеја борбене младости која не прелази од смрти.

Поред пластичних и лако схватљивих симбола смрти, ви-

Озрен Крстоновић

Спомен-зид стрељаних бечејских родољуба

У дворишту „Фадипа“ у Бечеју спомеником ће се обележити место стрељања чланова Партије и СКОЈ-а

Окупаторске власти стрељале су 11. новембра 1941. године 12 скојеваца, а 20. јануара 1942. 11 чланова Партије и скојеваца у згради бивше Војне команде, сада управне зграде „Фадипа“ у Бечеју. Млади родољуби, који су учествовали у организовању отпора окупатору, стрељани су испред једног повиоког зида. Ту, пре стрељања, прочитана је пресуда преког војног суда, а неколико минута пре извршења пресуде омладинци су се опростили од својих родитеља. Пре рабада, скојевици су клицали Партији и слободи. Њихове гласове ушуткали су рафаљи.

На иницијативу Савеза бораца, Уметничка колонија у Бечеју расписала је конкурс за идеју новог решења спомен-зида где је извршено стрељање. Тежиња Савеза бораца и Уметничке колоније била је да се конзервацијом зида и његовом уметничком обрадом данашњем посетиоцу ова места пружи симболична представа о стрељању младих скојеваца и сачува успомена на Милана Гаврића, Живка Гагића, Стевана Којића, Јабуда Пејовића, Тодора Цвејанова, Момчила Шарановића, Иштвана Раћа, Фриђеша Ховеа, Јаноша Реџоа и друге родољубе који су дали своје животе за слободу.

Замисао је наишла на велики одзив војвођанских вајара. Иако су награде биле готово симболичне, на конкурс су се појавили вајари Слободан Боулић, Јулијана Киш, Андреја Васиљевић и Ратко Ђиђић из Новог Сада, Ференц Калмар из Суботине, Иштван Часни из Бечеја и још неки. Сви су они, надахнути херојским држањем чланова Партије и СКОЈ-а, дали уметничке прилоге у којима доминира идеја борбене младости која не прелази од смрти.

Поред пластичних и лако схватљивих симбола смрти, ви-

ше вајара понудило је решења да се у спомен-зиду сачувају имена и презимена палих бораца. Неко је то решио длетом у камену, неко у металу. Јулијана Киш је са 23 отвора у каменом зиду, распоређених у две групе, лево и десно од доминантне петокраке звезде истакла идеју несамољивости Партије. Бечејски вајар Иштван Часни у своје решење споменика укључио је стазу младости која, упркос агоничној смрти, страдања и патњи, води у победу. Суботински вајар Ференц Калмар, који је добио прву награду жирија, презентовао је идејно сложено дело у коме централно место заузима претухат стрељања. Овај тренутак надвисују симболични мотиви друштвеног развоја социјализма у нас.

На изложби која је отворена у част 31. годишњице ослобођења Бечеја у изложбеном салону Бечејске галерије и музеја, сви уметници добили су признање за своје уметничке радове. Тим приликом истакнуто је да су ова остварена доприносили развоју и чувању револуционарних традиција НОР-а у Бечеју.

Поред пластичних и лако схватљивих симбола смрти, ви-

Озрен Крстоновић



МЛАДЕН ЈОСИЋ „Жена са широм“

во“. Заправо, одавно је јасно да мотив никада не одређује ни вредност уметничког дела, а још мање стилиске особености ликовних актера једног географског подручја.

Ретроспективни део овог изложбе треба схватити као једну од могућности проучавања поменутог „континуитета“, а касније допуну неуспелим напором да се реконструише ликовни процес у Војводини. Ова изложба, покрећу још низ питања (на пример, колико су данашњи сликари у вези у ликовној интерпретацији савремених тема?). Зрењанинска акција ипак представља први обавезни покушај постављања неких историјско-уметничких питања у вези са развојем сликарства у Војводини (а можда и у знатно ширем географском подручју). Постојећи недостаци не би требало да буду у правном плану. Јер изложба, у сваком случају, представља значајан подухват у широманјој традицији одржавања студијских и ауторских изложби у Војводини.

Милош Аршић